

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-154S

СИЛАБУС		SYLLABUS	
Переддипломної практики		Pre-Diploma Training	
Шифр за ОП	OK.2.22	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: Бакалаврський (перший)		Level of Education: First (Bachelor's)	
Галузь знань Природничі науки	10	Field of Knowledge Natural Sciences	
Спеціальність Екологія	101	Field of Study: Ecology	
Освітня програма: Екологія		Degree Programme: Ecology	

РІВНЕ – 2023

Силабус з «Переддипломної практики» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Екологія», спеціальності 101 «Екологія». Рівне : НУВГП, 2023. 8 с.

ОПП на сайті університету:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22074>

Розробник силабусу: *е-підпис* Ліхо О. А., к.с.-г.н., доцент, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 15 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри:
е-підпис Клименко М. О., д.с.-г.н., професор

Керівник ОП:
е-підпис Клименко Л. В. к.с.-г.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
е-підпис Прищепя А. М., д.с.-г.н., професор

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	
Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Екологія</i>
Спеціальність	<i>101 Екологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>4-й рік навчання, 8-й семестр – д.ф.н. 5 курс навчання 10-й семестр – з.ф.н.</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>
Лекції:	-
Лабораторні заняття:	-
Самостійна робота:	<i>90 год. – д.ф.н., 90 год. – з.ф.н.</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>

Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	<i>Ліхо Олена Антонівна,</i> <i>професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства, кандидат сільськогосподарських наук, доцент</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Ліхо_Олена_Антонівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-5991-5035
Як комунікувати	o.a.liho@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	
Метою та завданням переддипломної практики є поглиблення, узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами вищої освіти знань, набутого професійного досвіду, компетентностей та підготовки до самостійної трудової діяльності, а також збір здобувачем вищої освіти фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи з використанням матеріально-технічної бази працедавців. Переддипломна практика як компонент освітньо-професійної програми є завершальним етапом навчання і проводиться після освоєння студентами програми теоретичного і практичного навчання.	
Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5891	
Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)	
Передумови проходження Переддипломної практики забезпечують навчальні дисципліни «Екологічний аудит», «Моніторинг довкілля»	
Компетентності	
ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ФК01. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування ФК05. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. ФК06. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. ФК07. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища. ФК08. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. ФК09. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання. ФК10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.	

ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

Програмні результати навчання

PH01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

PH04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.

PH05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.

PH07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.

PH08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

PH10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.

PH11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

PH12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

PH13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

PH17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

PH18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

PH20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

PH21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

PH22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

PH23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА

Самостійна робота – 90 год. – д.ф.н./ 90 год. – з.ф.н.

Тема 1. Прибуття на місце практики. Ознайомлення з підприємством

5 год.	Інструктажі з правил з техніки безпеки при виконанні виробничих робіт на підприємстві. Ознайомлення з підприємством.

Тема 2. Збір інформаційних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи

10 год.	Збір даних про базу практики, характеристика підприємства в цілому. Збір та систематизація вихідних даних для дипломного проектування.

Тема 3. Підготовка звітів, доповідей по виробничій тематиці підприємства

10 год.	Ознайомлення з методами збирання та обробки інформації в галузі екології, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання.

Тема 4. Виконання завдань наукового керівника відповідно до затвердженого індивідуального плану практики здобувача

10 год.	Відповідно до теми кваліфікаційної роботи провести аналіз нормативно-правового забезпечення, дослідити теоретичні основи за темою кваліфікаційної роботи, викласти методологічні та методичні основи

	дослідження під час практики (обґрунтування вибору даних для аналізу, опис основних етапів, конкретних методів дослідження та практичної роботи).
Тема 5. Підготовка звіту з переддипломної практики	
15 год.	Збір даних для написання звіту з переддипломної практики, що включає: характеристику підприємства; первинну документацію, яка була оформлена при виконанні робіт студентом (із вказанням його участі), за підписом керівника від підприємства; звітна документація, складена за участі студента. Оформлення щоденника проходження переддипломної практики. Аналіз та узагальнення даних, отриманих здобувачем під час практики. Оформлення звіту з дотриманням нормативних вимог до оформлення технічної документації.
Тема 6. Захист звіту з переддипломної практики	
40 год.	Звіт з переддипломної практики є основним документом здобувача під час складання заліку. Готується звіт за матеріалами практики кожним студентом індивідуально. Звіт викладається у формі пояснювальної записки. До складу звіту можуть входити схеми, таблиці та інші матеріали, що повинні відображати рівень виконання програми практики та індивідуальних завдань. Приблизний обсяг звіту 15-20 сторінок тексту. Титульна сторінка підписується автором, звіт перевіряє керівник практики від підприємства, підпис якого на титульній сторінці, засвідчується печаткою. Печаткою засвідчується також відмітка про початок та закінчення практики у щоденнику студента.

Форми та методи навчання	
Під час проходження переддипломної практики оволодіння компетентностями та програмними результатами навчання за освітньою програмою відбувається на виробництві шляхом виконання індивідуального графіку (завдання) проходження практики; огляду нормативної документації та науково-технічної літератури; збору і обробки практичного та інформаційного матеріалу; підбору і обробки статистичних даних; участі у виконанні трудових обов'язків і завдань під керівництвом керівника практики. Серед методів навчання, які використовуються під час проходження переддипломної практики, слід виділити: проблемно-пошуковий метод; навчальну дискусію; наочні методи; роботу з навчально-методичною, науковою літературою та інформаційно-ілюстративний метод.	
Інструменти, обладнання, програмне забезпечення	
Під час проходження переддипломної практики використовуються інструменти, обладнання та програмне забезпечення підприємства (бази практики) та програмне забезпечення НУВГП: система дистанційного навчання Moodle.	
Порядок та критерії оцінювання	
Поточний контроль проходження переддипломної практики проводиться за: виконанням вимог до оформлення документів; оформленням звіту з переддипломної практики; відгуком керівника переддипломної практики; оформленням щоденника переддипломної практики. Підсумковий контроль відбувається на захисті звіту з переддипломної практики. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Поточний контроль оцінюється за критеріями, які дозволяють отримати такі обов'язкові бали: вчасне оформлення документів - 5 балів; оформлення щоденника практики - 10 балів; оформлення звіту з переддипломної практики - 45 балів. Підсумковий контроль відбувається на захисті звіту з переддипломної практики - 40 балів. Всього – 100 балів. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889; Тимчасове положення про організацію проведення практик для здобувачів вищої освіти НУВГП. URL: https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/nmv/dokumenty	
Поєднання навчання та досліджень	
Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені	

до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
2. Законодавство України про охорону праці. URL: <https://cutt.ly/vgolrPx>
3. Клименко М. О., Прищепя А. М., Вознюк Н. М. Моніторинг довкілля : підручник. 2-ге вид., допов. та перероб. – Рівне : НУВГП, 2023. – 350 с.
4. Галушкіна Т.П., Грановська Л.М. Екологічний менеджмент та аудит. Навчальний посібник в II частинах. – Херсон, 2012. – 421 с.

Допоміжна

5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.
6. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України. ДСТУ 8302:2015. URL: <https://cutt.ly/uZFfxbd>

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка,. URL: <http://www.lib.rv.ua/>
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukovabiblioteka> (http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php)
Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, навчальні посібники, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВГП: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5891>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Дедлайни та перескладання

Звіти з практики, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> . Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну та інформальну освіту в НУВГП : <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> .

Правила академічної доброчесності

Документи, що стосуються Академічної доброчесності викладені сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>. Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf>.
Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> ; сторінка НУВГП «Якість освіти» <http://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Проходження практики є обов'язковою умовою для успішного виконання індивідуального завдання, виданого керівником практики, та оформлення звіту. Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати проходження практики без

поважних причин. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП». Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>. У випадку форсмажорних обставин (карантинні обмеження, локдаун, військовий стан) практика і консультації між здобувачем вищої освіти та керівником практики від університету проводяться в дистанційному режимі.

Автор
Професор

Олена ЛІХО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №80
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00